

הטבילות הרגיש כל הטעמים והתענוגים וטעם גן-עדן. ואחר-כך הכניסו אותו להיכל, אבל נשאר עליו החטא, שהוא בעל-חוב לר' אברהם בער הנ"ל, שהיה חייב לו כסף, ועל-כן הוא הולך וכמו משא על כתפו, ובקשו שימחול לו, וכן עשה ומחל לו, ובא למנוחתו.

עצות

(לקוטי עצות - צדקה, א')

❖ צריך להפריש צדקה קודם התפלה, ועל ידי זה נצולין ממחשבות זרות שבתפלה ויוכל להתפלל כראוי, שלא יטה מן הצד לא לימין ולא לשמאל, רק יכלכל כל דבריו במשפט (לקוטי מוהר"ן, סימן ב').

תפילה

(לקוטי תפילות א', ב')

❖ ותזכה אותנו ברחמיך הרבים לתן צדקה לעניים מהוגנים, ותזמין לנו ממון ברווח, ועניים הגונים לזכות בהם. ועוז מלך משפט אהב אתה כוננת מישרים, משפט וצדקה ביעקב אתה עשית. כי ממך הכל ומידך נתנו לך. עושה צדקות עם כל בשר, עשה עמנו צדקה, ותזכה אותנו ברחמיך להיות בכלל עושי צדקה, ותסיר רוע לבבנו, למען נזכה לתן צדקה בשמחה בסבר פנים יפות, ולא ירע לבבנו בתתנו לו. פתוח נפתח את ידנו לו לתת לעני ואביון די מחסורו אשר יחסר לו. ונפק לרעב נפשנו וערום נכסה בגד. ובגלל הדבר הזה תברכנו ה' אלקינו, ותעזרנו לסדר תפלתנו לפניך בתכלית השלמות. ותהיה תפלתנו זכה ונכונה בלי שום מחשבות זרות, למען לא יהיה שום מסך המבדיל בין תפלתנו וביניך.

מכתב

(מספר אבי הנחל - מכתב ו')

בייה, ייב אייר תשי"ט, טבריא.
❖ חמדת לבי הנחמד מפי ומפנינים, ה' יאריך שנותיו בנועם העליון באופן שישלק ויבטל חכמתו ושכלו נגד מתיקות אור הדעת של הצדיק החכם האמיתי. הארציגער ברודער, גיוואלד מען שלאפט. ביז ווען נאך וועט מען שלאפן [אחי היקר, אהה! אנחנו יושנים! עד מתי נישון?].

❖ הזמן הולך והומה וסוער ורץ ופורח מאד יותר מצילו של עוף הפורח באוויר והגוף אפשר עכשיו בא יומו. ומה נעשה ליום אחרון? אין חכמה ואין עצה כי אם לברוח לצדיק האמת, זקן שבזקנים,

סבא דסבין, בחיר מבחירי צדיקיא, שבעוצם גדולתו ונוראותו כחו יכול לתקן הכל, אפילו נפשות פגומות ומקולקלות כך שאי אפשר להם להתקן בשום פנים.

❖ אף על פי שתוכחה הוא דבר גדול, להוכיח את חברו כשרואה בו שאינו מתנהג כשורה, אף על פי כן לאו כל אדם ראוי להוכיח. כי על ידי תוכחה של מי שאינו ראוי להוכיח, אזי לא די שאינו מועיל בתוכחתו, אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעות ותוכחתו. כי על ידי תוכחתו הוא מעורר הריח הרע של המעשים הרעים והמיוחדות הרעות של האנשים שמוכיחים, ועל ידי זה הוא מחליש הנשמות שלהם.

❖ אבל קול המוכיח הראוי מחזק כח הנשמה, כי הוא מוסיף ונותן ריח טוב בהנשמות על ידי קול תוכחתו, וזוכין לאמונה בשלמות. ועל ידי זה נתרבה כבודו

יתברך מאד. כי עיקר כבוד ה' יתברך הוא כשבני אדם מחוץ לקדושה מקרבים את עצמם לפני מהקדושה, זהו עיקר כבוד ה' יתברך, וכדין אתעלא ואתייקר שמא דקודשא ברוך הוא עילא ותתא. ועל ידי זה ממשיכים שלום בעולם.

ישראל דב אודסר. טבריא

חיי מוהר"ן

(תקני"ג)

❖ ... שמעתי שפעם אחת ספרו לפניו זכרונו לברכה אודות הרב דקהילת ברדיטשוב, שלא רצה לילך למקוה בבוקר של חג השבועות עד שיראו לו המרכבה שראה יחזקאל. והתפלאו העולם מאד על זה, וגער בהם רבינו זכרונו לברכה ואמר: **ומה זאת לפלא כל-כך בעיניכם הלא גם יחזקאל היה בן אדם וכו', כמבואר במקום אחר. וכבר מבואר במקום אחר ההפלגות שהפליג בשבח מעלת קדושת הרב הנ"ל. ושמעתי שאמר עליו שאלמלא מה שהוא יושב בברדיטשוב וכו' היה זוכה על-ידי עבודתו הגדולה למדרגת הרב המגיד זכרונו לברכה ממזריטש. ויש אומרים**

שאמר שהיה זוכה למדרגת הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה. ושמעתי מאחד מחשובי אנשי-שלומנו, שספר עמו רבינו זכרונו לברכה מקדושת הרב הנ"ל בסמוך אחר פטירתו זכרונו לברכה, ואמר עליו שהיה חד בדרא [יחיד בדורו].

❖ ופעם אחת, ספרו לפניו מצדיק אחד שאמר על הרב המגיד הקדוש רבי דב הנ"ל, שבכל הסתכלות שהיה המגיד זכרונו לברכה מסתכל, ראה כל השבעה רועים. והשיב רבנו זכרונו לברכה: **על המגיד זכרונו לברכה יש להאמין הכל, וכן עוד הפלגות גדולות שהפליג בעניין קדושת המגיד זכרונו לברכה. ואין כאן [מקום] לבארם, והרוב נשכח מאתנו ואין צריך לומר איך שהפליג בקדושת מדרגת הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה בלי שעור וערך כלל. וכשאמר [בלקוטי תנינא סימן ע"ב] מעניין המנהיג שצריך איש שיהיה קדוש ופרוש גדול בבחינת קדושת ופרישות משה רבנו עליו השלום, אמר אז: **וסמוך לימינו היה הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה וכו'.****

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, כ')

❖ כל הטוב שהאדם זוכה לעשות בזה העולם, הוא באמת הכל מאתו יתברך, כמו שנאמר **מי הקדימני ואשלם, וכתוב כי ממך הכל ומידך נתנו לך**, אך אף על פי כן צריכין על כל פנים איזה אתערותא דלתתא [התעוררות מלמטה], כי כל זה העולם עם כל העולמות התלויים בו, בפרט בזה האדם, הכל נברא רק בשביל זה כידוע.

❖ וכלל אתערותא דלתתא הוא בחינת מעשה הצדקה, ועיקר הצדקה היא כשזוכין לתן לעניים הגונים הנכללים בהצדיק האמת, שאצל כל מי שמקבל הוא נותן לו ביותר, שזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל: **יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית.** וצריכים לבקש מאד מה' יתברך ולהרבות בצדקה מאד, עד שיזכה למצוא עניים הגונים כאלה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק **מה יקר חסדך וכו'.** וגם כל העבודות ומעשים טובים שעושים, הכל נקרא בשם צדקה, כמו שנאמר **וצדקה תהיה לנו וכו',** אבל כל ההתחלות הוא ממצוות צדקה לעניים ממש, ועל כן נוהגין כל ישראל לתן צדקה קודם התפלה, וכן קודם ראש השנה ויום כיפור מרבין בצדקה, כי משם עיקר ההתחלה (הלכות ראש השנה הלכה ו').

120 אפריל